

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI GESTIUNEA
AFACERILOR

Aprobat
în ședința Consiliului profesoral al
Facultății de Științe Economice și
Gestiunea Afacerilor
din data de 30.10.2007

Ghid
privind elaborarea și prezentarea
referatelor doctorale

Prof.univ.dr. Dumitru Mățiș
Drd. Răzvan V. Mustață

Ghid

privind elaborarea și prezentarea referatelor doctorale

INTRODUCERE

Prezentul material reprezintă un ghid privind modalitățile de elaborare și prezentare a referatelor doctorale la nivelul catedrelor din cadrul Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor a Universității Babeș-Bolyai.

Menirea acestui ghid este de a contribui în mod semnificativ la creșterea nivelului științific al referatelor elaborate și susținute de către doctoranzii Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, iar pe de altă parte de a stimula dezvoltarea capacității de cercetare a tinerilor doctoranzi.

Considerăm că existența unui astfel de ghid contribuie în mod semnificativ la reducerea diferențelor nivelului calitativ al referatelor susținute de către doctoranzii cu frecvență comparativ cu cele prezentate de către doctoranzii la forma de învățământ fără frecvență. Pe de altă parte, ne exprimăm încrederea că prezentul material reprezintă un instrument util în activitatea de cercetare a doctoranzilor a căror activitate curentă se desfășoară în mediul de afaceri, permițând astfel o conectare mai rapidă a acestora la exigențele și standardele unei cercetări de înalt nivel calitativ, în sfera contabilității.

Conținutul prezentului material se bazează pe o serie de referințe bibliografice relevante în raport cu tematica abordată, fără să neglijeze însă exigențele și practicile deja existente la nivelul facultății și a catedrei de contabilitate.

Ghidul privind elaborarea și prezentarea referatelor doctorale este structurat în trei părți distincte, astfel:

1. Elaborarea referatului
2. Redactarea referatului
3. Prezentarea și argumentarea referatului la nivelul catedrei

Fiecare dintre aceste elemente componente ale ghidului vor fi detaliate în cele ce urmează.

ELABORAREA, REDACTAREA ȘI SUSȚINEREA REFERATULUI DOCTORAL

A. Elaborarea referatului doctoral

Activitatea de elaborare a referatului doctoral trebuie să reprezinte o continuare firească a activității de cercetare întreprinse în prealabil, de către doctorand. Nu poate fi considerat un referat doctoral o sumă de elemente preluate din surse diverse precum: reglementări legale, cărți, articole și alte materiale publicate.

Pe de altă parte un referat doctoral trebuie să reprezinte și să facă dovada unei activități de cercetare și documentare autentice, reale.

La nivelul referatului doctoral trebuie să se regăsească în mod distinct o serie de elemente precum:

- stadiul cunoașterii în sfera și aria de cercetare propusă;
- metodologia de cercetare utilizată pe parcursul activității de cercetare;
- conținutul și rezultatele cercetării efectuate de către doctorand;
- concluziile ce decurg ca urmare a activității de cercetare efectuate;
- propuneri pentru cercetări ulterioare în domeniul sau sfera cunoașterii studiate;
- referințele bibliografice studiate.

Activitatea de cercetare a doctoranzilor vizează elaborarea a trei referate științifice aferente tematicii generale de cercetare menționate în Planul studiilor universitare de doctorat.

Se recomandă dezvoltarea unei activități de cercetare a doctorandului care să vizeze atingerea următoarelor aspecte la nivelul celor trei referate doctorale:

Referatul I:

- Să reprezinte o dimensionare și poziționare a entității care face obiectul viitoarei cercetări, la nivelul cunoașterii științifice actuale (spre exemplu: societate comercială, entitate financiar-bancară, organism profesional, diverse sisteme de organizare, analiză și raportare, etc.), prin raportare directă la fluxul principal de informații;
- Să reprezinte o abordare științifică bazată pe un literature review aferent ariei de cercetare;
- Să aibă în vedere o dimensionare a stadiului cunoașterii în sfera de cercetare asumată de către doctorand;
- În ansamblul său, referatul să reprezinte preponderent o abordare conceptuală a tematicii studiate, precum și direcțiile de cercetare existente în aria de studiu;
- Să prezinte concluziile generale ce pot fi identificate pe baza studiului realizat, precum și perspectivele de cercetare existente, având în vedere și tematica următoarelor două referate.

Referatul II:

- Să reprezinte o abordare științifică bazată preponderent pe studii de caz relevante în ariei de cercetare asumată;
- Se recomandă o abordare sistematică și comparativă a situațiilor existente sau potențiale în domeniul de cercetare ales;
- La nivelul acestui referat, contribuția doctorandului la cunoașterea științifică poate fi realizată prin identificarea elementelor comune sau de diferențiere a

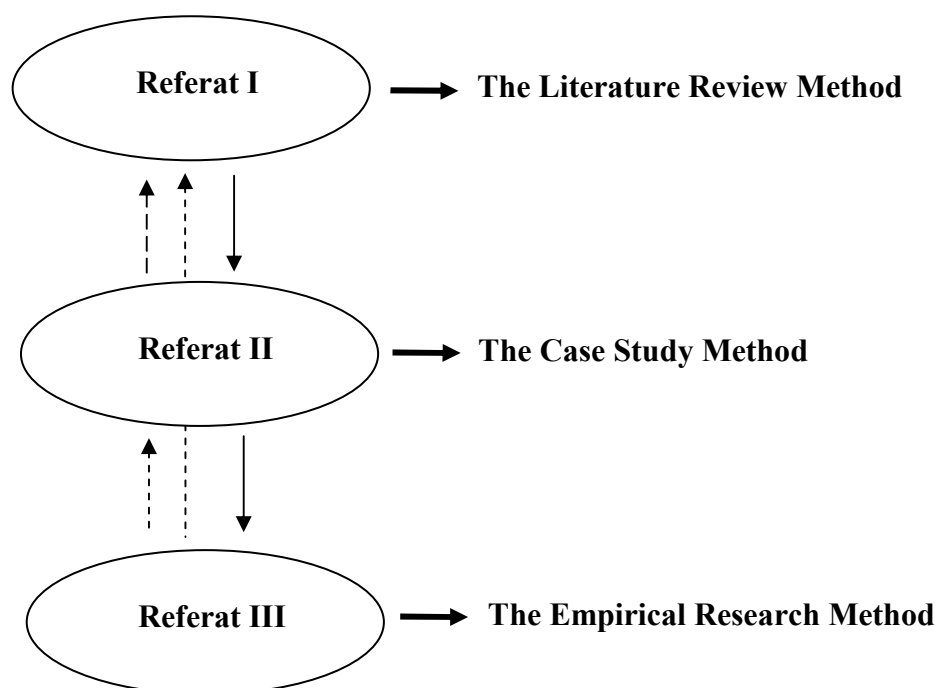
situațiilor analizate, generând pe baza acestora ipoteze de cercetare, a căror argumentare faptică poate reprezenta obiectivul primordial al ultimului referat;

- Un referat doctoral bazat pe o simplă înșiruire a unor situații practice, oricât de relevante ar fi acestea, nu poate face dovada unei cercetări științifice a cărei metodologie de cercetare are la baza studiul de caz;
- Un referat doctoral bazat pe o analiza unei singure situații practice, oricât de relevantă ar fi aceasta pentru aria de cercetare analizată, nu poate fi încadrată în sfera unei cercetări științifice doctorale.

Referatul III:

- Se recomandă ca ultimul referat doctoral să fie caracterizat printr-un înalt nivel științific, net superior celor elaborate și prezentate anterior;
- Acest referat trebuie să reprezinte o cercetare științifică empirică, cantitativă sau calitativă;
- Prin această abordare metodologică se va face dovada utilizării informațiilor prezentate în referatele anterioare, iar pe de altă parte se recomandă folosirea acestui referat pentru validarea din punct de vedere statistic a ipotezelor de cercetare formulate la nivelul celui de al doilea referat doctoral;
- La acest nivel, contribuția doctorandului la cunoașterea științifică trebuie să poată fi identificată cu ușurință, pe baza rezultatelor obținute pe parcursul cercetării efectuate;
- Rezultatele activității de cercetare întreprinse de doctorand trebuie să fie relevante pentru aria de cercetare asumată, iar pe de altă parte să fie cuantificabile și susținute de argumentarea nevoii rezultatelor obținute pentru cunoașterea științifică în domeniul de cercetare abordat.

Toate aceste elemente pot fi reprezentate grafic astfel:

- unde:
- Metodologia de cercetare preponderentă
  - Ordinea de succesiune a referatelor
  - - - → Legătura dintre referate sau baza științifică primordială a referatelor II și III

Dincolo de toate aceste aspecte avem convingerea că un referat doctoral trebuie să reprezinte un demers științific autentic, bazat pe o temeinică cunoaștere a ariei de cercetare asumate de doctorand.

La nivelul unui referat doctoral se recomandă respectarea următoarei structuri:

Introducere
Motiva ia și importan a cercetării
Cap 1. Titlul primului capitol
1.1. Subcapitolul 1
1.2. Subcapitolul 2
1.3. ....
Cap 2. Titlul celui de al doilea capitol
2.1. Subcapitolul 1
2.2. Subcapitolul 2
2.3. ....
Cap 3. Titlul celui de al treilea capitol
3.1. Subcapitolul 1
3.2. Subcapitolul 2
3.3. ....
....
Cap 5. Concluzii generale și perspective ale cercetării
Referin e bibliografice
Anexe

Se recomandă o dimensionare optimă a structurii unui referat astfel încât să se evite, pe de o parte segmentarea excesivă a materialului elaborat, iar pe de altă parte, realizarea unor capitole supradimensionate. Un număr de 4-5 capitole poate fi apreciat ca fiind optim.

Introducerea trebuie să reprezinte o imagine succintă a stadiului actual al cunoașterii în sfera tematicii abordate la nivelul respectivului referat, demersul științific al doctorandului, precum și rezultatele obținute, fie ele de natură conceptuală sau empirică.

Motiva ia și importan a cercetării trebuie să cuprindă elemente precum: obiectivele cercetării desfășurate, metodele și tehnicile de cercetare utilizate, descrierea detaliată și clară a procesului de cercetare științifică, importanța cercetării pentru sfera cunoașterii, precum și modalitățile de identificare (cuantificare) a rezultatelor cercetării.

Esența și conținutul cercetării derulate de către doctorand trebuie să se regăsească la nivelul fiecărui **capitol** din cadrul lucrării.

Ultimul capitol al referatului se recomandă a fi alocat formulării concluziilor generale ale cercetării întreprinse, iar drept consecință **perspectivele de cercetare** aferente domeniului studiat, în contextul rezultatelor obținute.

Referatul doctoral trebuie să aibă la bază o documentare solidă, reală, autentică și relevantă (SRAR), regăsită la nivelul referințelor bibliografice.

Pentru identificarea și utilizarea **referințelor bibliografice** se recomandă următoarele aspecte:

- utilizarea unor surse de documentare de înalt nivel științific;
- în cadrul referințelor bibliografice se recomandă ca articolele științifice publicate în limbi de circulație internațională, preferabil publicate în jurnale științifice internaționale, să beneficieze de o pondere semnificativă;
- se apreciază ca fiind o **condiție minimală** pentru asigurarea unui nivel științific mediu ca referințele bibliografice prezentate la finalul referatului să se regăsească integral în textul materialului elaborat;
- nu este admis la nivelul referințelor bibliografice existența unor referințe a căror utilizare nu poate fi identificată în textul referatului;
- în vederea asigurării unui nivel științific semnificativ și pentru a răspunde exigențelor catedrei de contabilitate, se recomandă ca ponderea tipului de referințe bibliografice în totalul acestora să fie astfel:
  - minim 40% articole în limbi de circulație internațională (engleză, franceză, germană), dintre care cel puțin ½ să reprezinte articole publicate în jurnale indexate în baze de date internaționale;
  - maxim 30% cărți de specialitate publicate în străinătate;
  - maxim 15% articole publicate în limba română, în volume ale conferințelor științifice desfășurate pe teritoriul național sau în reviste de specialitate naționale, recunoscute CNCSIS;
  - maxim 10% cărți de specialitate publicate în România;
  - maxim 5% materiale nepublicate (prelegeri la conferințe, teze de doctorat, cursuri, materiale distribuite în cadrul workshop-urilor, etc.)

Dacă se consideră oportun atașarea la referatul doctoral a unor **anexe** care vin în sprijinul susținerii demersului științific întreprins se recomandă ca ponderea acestora raportată la numărul total de pagini a referatului să fie maxim 20%.

B. Redactarea referatului

Redactarea referatului doctoral trebuie realizată astfel încât să reflecte caracterul științific al lucrării. În acest sens este recomandabil a se respecta următoarele **reguli de editare**:

1. TITLUL CAPITOLULUI (14pt, bold, capitals, center/left)

(12pt)

(12pt)

(12pt)

1.1. TITLUL SUBCAPITOLULUI (12pt, bold, capitals, left)

(12pt)

Fiecare subcapitol trebuie să aibă o structură clară, delimitată prin subcapitole distincte. Textul unui capitolul, respectiv subcapitol trebuie să fie împărțit în paragrafe, separate printr-un rând liber, fără *tab* la începutul primului rând a fiecărui paragraf.

(12pt)

Se recomandă ca lungimea maximă a unui referat doctoral să fie de 60 pagini, cu un format prezentat mai jos.

(12pt)

Formatul paginii:

- Format pagină: A4 (297x210)
- Margini: top 2.54 cm, bottom 2.54 cm, left 3.17 cm, right 3.17 cm, gutter 0 pt, header 1.27 cm, footer 1.27 cm.
- Font: Times New Roman, size 12, line space: 1,5 lines, justified. Nu se acceptă ca un text să fie editat cu efecte vizuale (de natură grafică).
- Pentru întregul text cuprins în referat se va utiliza același tip de *bullets* pentru a puncta sau enumera diverse elemente.

(12pt)

Titlurile capitolelor trebuie să fie numerotate continuu, iar subcapitolele vor fi numerotate în funcție de numărul capitolului, fără însă a utiliza mai mult de 3 cifre pentru numerotarea acestora (de exemplu, 1.2.1.).

(12pt)

Numerotarea paginilor se va realiza continuu, începând cu numărul 1, pe prima pagina a primului capitol.

(12pt)

Se recomandă utilizarea notelor de subsol doar pentru anumite precizări de natură conceptuală sau faptică. Pentru referințele bibliografice se va utiliza sistemul menționat mai jos.

(12pt)

Pentru a face o referire bibliografică la o lucrare în ansamblul ei se vor preciza în cadrul textului „numele autorului” și „anul publicării” astfel: un singur autor (A, 2001), doi autori (A & B, 2002), sau mai mult de doi autori (A *et al.*, 2003). Atunci când în paragraful considerat se face referire distinctă la o idee dintr-o cercetare anterioară se precizează și numărul paginii unde poate fi identificată această sursă. Spre exemplu: (A, 2001: 75).

(12pt)

Figurile, graficele și tablele vor fi centrate la nivelul paginii, numerotate precum este precizat în schema de mai jos.

(12pt)

Tabelul 1. Numele tabelului

(Sursa: Autor, 2004: 31) (12pt)

(12pt)

CONCLUZII (12pt, bold, capitals, left)

Toate referatele doctorale trebuie să fie elaborate și redactate cu multă acuratețe.

(12pt)

(12pt)

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE (12pt, bold, capitals, left) (trebuie să conțină doar acele resurse bibliografice citate în text, iar ordonarea referințelor se face alfabetic).

(12pt)

Exemple de cărți utilizate

Matiș, D. & Pop, A. (2007), *Contabilitate financiară*, Editura Alma Mater, Cluj Napoca (10pt)

Burja, V., Voiculescu, F., Burja, C., Voiculescu, E. (2006), *Didactica științelor economice. Ghid metodologic cu caracter aplicativ*, Editura IRECSO, București (10pt)

Exemplul unui articol prezentat la o conferință și/sau publicat într-un jurnal (revistă)

Kaplan, R.S. & Norton, D.P. (2004), How strategy maps frame an organization's objectives, *Journal of Accounting Research*, vol. 20, no. 2: 40-45

Van der Tas, L. G. (1992a), Evidence of EC financial reporting practice harmonization, *European Accounting Review*, vol.1, no.1: 69-104.

Van der Tas, L. G. (1992b), Measuring international harmonization and standardization: a comment, *Abacus*, vol. 28, no. 2: 211-216.

Exemplu de document utilizat ca și referință bibliografică.

Kellen, V. (2003), Business performance measurement – at the crossroads of strategy, decision-making, learning and information visualization, available on-line at www.kellen.net/bpm.htm (se recomandă menționarea întregului link utilizat la nivel de referat).

Se interzice realizarea următoarelor elemente la nivelul redactării referatului:

- crearea unei coperte a referatului care nu corespunde standardelor enunțate anterior;
- inserarea de elemente grafice (imagini, schițe, desene, emoticons, etc.) care nu contribuie la mai bună înțelegere a textului scris, ori prezintă un caracter hazliu;
- folosirea unui altfel de timp de caractere, decât cel prezentat anterior, pentru textul referatului (exceptând titlurile, subtitlurile și alte elemente similare);
- utilizarea altui sistem de identificare a referințelor bibliografice decât cel prezentat anterior.

În ceea ce privește **structura de redactare** a unui referat menționăm următoarele:

- structura referatului trebuie să fie aceasta:
  - pagina de copertă;
  - pagina interioară, aferentă copertei interioare;
  - pagina cuprinsului;
  - pagină cu lista abrevierilor;
  - pagină cu lista figurilor, graficelor și talelor;
  - pagini aferente textului efectiv al referatului, respectând structura menționată.
- Prima pagină a referatului trebuie să conțină următoarele informații:
  - Denumirea universității, a facultății și a catedrei;
  - Titlul tezei de doctorat;
  - Referatele ce trebuie susținute de către doctorand, iar cel considerat la momentul respectiv se recomandă a fi scris cu caractere bold;
  - Numele și titlul științific al coordonatorului de doctorat;
  - Numele și cuvântul „Drd.” aferent doctorandului.

Referatul trebuie tipărit pe coli A4, numai pe o singură față.

Prima pagină a unui referat trebuie să se prezinte precum în imaginea de mai jos:

<p style="text-align: center;">UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI FACULTATEA DE ȘTIINTE ECONOMICE ȘI GESTIUNEA AFĂCERILOR CATEDRA DE CONTABILITATE</p> <p>Denumirea tezei</p> <p style="text-align: center;">STUDIU PRIVIND CONTABILITATEA ȘI FISCALITATEA AGENȚILOR ECONOMICI DIN ROMÂNIA ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII</p> <p>Referate:</p> <p>Impactul globalizării asupra reglementărilor contabile internaționale</p> <p style="text-align: center;">Studiu privind fiscalitatea în contextul globalizării</p> <p>Opinii și controverse privind dimensiunea națională și internațională a situațiilor financiare - <i>recunoscut</i></p> <p>Coordonator științific: Prof. univ.dr. Dumitru Mățiș</p> <p style="text-align: right;">Drd. Răzvan Mustață </p>
--

C. Prezentarea și argumentarea referatului la nivelul catedrei

Rezultatele activității de cercetare a unui doctorand, concretizate la nivelul unui referat doctoral este supus analizei și dezbaterii la nivelul catedrei.

Pentru **depunerea referatului în vederea susținerii în catedră** se recomandă respectarea următoarelor reguli:

- Structura referatului este propusă de către doctorand și supusă analizei coordonatorului științific;
- După elaborarea și redactarea efectivă a referatului acesta este oferit spre analiză coordonatorului științific;
- În vederea depunerii referatului la catedra, pentru a putea fi analizat de către membrii acesteia, trebuie să existe acordul coordonatorului științific;
- Referatul doctoral se depune la secretariatul catedrei cu cel puțin 7 zile calendaristice, înainte de data ședinței de catedră;
- Respectând același termen se va afișa la nivelul catedrei și al decanatului un anunț privind susținerea publică a referatului, precizându-se cel puțin următoarele informații: titlul referatului, coordonatorul științific, numele doctorandului, data susținerii, ora și sala susținerii referatului;
- Doctorandul va depune la nivelul catedrei cel puțin 3 exemplare din referat, plus încă un exemplar care se înmânează șefului de catedră.

Catedra își rezervă dreptul de a nu accepta pentru susținere orice referat care nu a respectat în totalitate regulile prezentate anterior. Respingerea unui referat doctoral se va face pe baza analizei realizate de către trei cadre didactice cu titlul științific de doctor în științe, dintre care unul este șeful de catedră, iar celelalte două persoane nu au calitatea de coordonator științific al referatului analizat. Desemnarea acestor cadre didactice se va face de către șeful catedrei.

În cadrul ședinței de catedră, **în vederea susținerii unui referat doctoral se va respecta următoarea procedură:**

- La momentul indicat de către șeful de catedră, doctorandul va susține efectiv referatul;
- Timpul alocat pentru susținerea referatului este de maxim: 15 min.;
- După susținerea referatului de către doctorand, se alocă 5 min. pentru notarea întrebărilor venite din partea membrilor catedrei;
- Timpul alocat pentru răspunsurile doctorandului la întrebările primite este de maxim 10 min.;
- După răspunsurile doctorandului la întrebări se alocă maxim 15 min. pentru discuții, aprecieri și analiză critică constructivă aferentă referatului prezentat;
- La finalul acestor discuții coordonatorul științific își exprimă opinia în legătură cu referatul susținut și propune membrilor catedrei calificativul (foarte bine, bine, suficient, slab) ce urmează a fi acordat;
- Sunt permise discuțiile libere pe marginea calificativului ce urmează a fi acordat;
- După supunerea la vot a calificativului propus șeful de catedră prezintă membrilor catedrei calificativul final acordat;
- La finalul discuțiilor, doctorandului i se alocă maxim 3 min. pentru exprimarea unei opinii finale privind întregul proces de susținere a referatului în cadrul catedrei.

Pentru **stabilirea calificativului** ce va fi acordat, se recomandă considerarea următoarelor criterii de evaluare:

1. Complexitatea și nivelul conținutului științific al referatului;
2. Capacitatea de sinteză și gradul de coerență dovedit de către doctorand;
3. Structura referatului analizat;
4. Valoarea și relevanța referințelor bibliografice studiate;
5. Existența metodologiei de cercetare și a motivației cercetării;
6. Corelație dintre metodologia cercetării și caracterul referatului elaborat;
7. Valoarea rezultatelor obținute ca urmare a cercetării desfășurate;
8. Capacitatea de a prezenta în fața membrilor catedrei referatul elaborat;
9. Gradul și capacitatea de a răspunde la toate întrebările adresate de membrii catedrei;
10. Respectarea prevederilor prezentului ghid.

Prezentarea referatului de către doctorand va avea în vedere următoarele aspecte:

- Se va respecta timpul alocat prezentării;
- Prezentarea referatului va fi susținută de o prezentare grafică în Powerpoint, astfel:
  - Primul slide al prezentării va conține aceleași elemente precum prima pagină a referatului;
  - Al doilea slide trebuie să prezinte principalele teme abordate la nivelul referatului, fără a face o trimitere directă la capitolele referatului;
- Prezentarea unui referat trebuie să răspundă la următoarele întrebări:
  - Care este tematica generală a referatului?
  - Care sunt principalele aspecte studiate la nivelul referatului?
  - Care este stadiul cunoașterii în domeniul sau aria de cercetare a referatului?
  - Care sunt elementele relevante aferente referatului?
  - Care sunt principale rezultate ale cercetării?
  - Care sunt concluziile generale care se desprind ca urmare a cercetării efectuate și care sunt perspectivele de cercetare în domeniul de studiu abordat?
- Se recomandă, în vederea respectării timpului alocat, utilizarea unui număr de maxim 15 slide-uri cu următoarele caracteristici ale textului scris: TimesNewRoman, 22 pct., Justify.

Se recomandă:

- A nu se citi prezentarea de pe slide-uri sau alte materiale;
- A nu se utiliza elemente grafice care nu au legătură directă cu textul prezentării sau nu prezintă elemente cu caracter științific;
- A nu se utiliza efecte sonore pe parcursul prezentării;
- La nivelul prezentării, să nu se urmărească cu strictețe structura referatului analizat, menționând fiecare dintre capitolele acestuia;
- Numerotarea slide-urilor astfel încât membrii catedrei și doctorandul să conștientizeze cât a mai rămas din prezentare;

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. ASE București (2007), Guide for authors, *Journal Accounting and Management Information Systems*, no. 20: 40-41
2. Chelcea Septimiu (2007), *Metodologia cercetării științifice*, Ediția a treia, București
3. Malcom Smith (2003), *Research Methods in Accounting*, SAGE Publications, London
4. University of Chicago (2007), *The Chicago Manual of Style*, Fifteenth Edition, Chicago Press, Chicago